Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol a Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol 2025/26

Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru

miaa

Cynnwys

1 Crynodeb Gweithredol

2 Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol

3 Yr hyn sy'n Dylanwadu ar ein Barn

4 Cwmpas ac Allbynnau'r Archwiliad Mewnol

5 Meysydd i'w hystyried – eich Datganiad Llywodraethiant Blynyddol

6 Sicrhau Ansawdd

1 Crynodeb Gweithredol

Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn dangos Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol ar eich cyfer ar gyfer 2025/26, ynghyd â chwmpas ac allbynnau'r archwiliad mewnol a gynlluniwyd ar gyfer 2025/26 a Dangosyddion Ansawdd Gwasanaeth MIAA.

Yn unol â *Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (sector cyhoeddus y DU)*[1], mae'n ofynnol i'r Pennaeth Archwilio Mewnol ddarparu barn flynyddol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol prosesau rheoli risg, rheolaeth a llywodraethiant y sefydliad, a hynny yn seiliedig ar y gwaith a gyflawnwyd ac yn gyfyngedig i'r gwaith hwnnw. Dylai'r farn gyfrannu at ddatganiad llywodraethiant blynyddol y sefydliad.

<table>
<tr><th>Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol</th><th>1 Ebrill 2024 – 31 Mawrth 2025</th><th>1 Ebrill 2025 – 31 Mawrth 2026</th><th></th><th>Y ffactorau a ystyriwyd wrth ffurfio ein barn</th></tr>
<tr><td>Sicrwydd Uchel - mae system gref o reolaeth fewnol sydd wedi'i chynllunio'n effeithiol i gyflawni amcanion y sefydliad, ac mae rheolaethau'n cael eu cymhwyso'n gyson ym mhob maes a adolygwyd.</td><td></td><td></td><td rowspan="5"></td><td rowspan="5">

Risgiau cynhenid yn y meysydd a archwiliwyd
Cyfyngiadau o ran cwmpas yr adolygiadau archwilio unigol
Gwendidau rheoli a nodwyd a'u heffaith
Yr amgylchedd rheoli mewnol: ei ddigonolrwydd a'i effeithiolrwydd
Ymatebion y rheolwyr i argymhellion
Cynnydd o ran gweithredu argymhellion gan reolwyr

</td></tr>
<tr><td>Sicrwydd Sylweddol – mae system dda o reolaeth fewnol sydd wedi'i chynllunio i gyflawni amcanion y sefydliad, ac mae rheolaethau'n cael eu cymhwyso'n gyson yn gyffredinol.</td><td>✓</td><td>✓</td></tr>
<tr><td>Sicrwydd Cymedrol - mae system ddigonol o reolaeth fewnol, ond mewn rhai meysydd mae gwendidau o ran dylunio a/neu gymhwyso rheolaethau'n anghyson yn peryglu cyflawni rhai o amcanion y sefydliad.</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Sicrwydd Cyfyngedig - mae'r system o reolaeth fewnol dan fygythiad gan fod gwendidau o ran dylunio a/neu gymhwyso rheolaethau'n anghyson yn effeithio ar y system rheolaeth fewnol gyffredinol ac yn peryglu cyflawni amcanion y sefydliad.</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Dim Sicrwydd - mae system annigonol o reolaeth fewnol gan y gallai gwendidau rheolaeth a/neu ddiffyg cydymffurfio cyson â rheolaethau arwain at fethu â chyflawni amcanion y sefydliad, neu fod hynny eisoes wedi digwydd.</td><td></td><td></td></tr>
</table>

[1] Mae hyn yn cynnwys Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (GIAS) yr IIA a'r Nodyn Cais: Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang yn Sector Cyhoeddus y DU

Maes Allweddol	Crynodeb
Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol	Fel y nodwyd uchod, mae'r farn gyffredinol ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2025 hyd 31 Mawrth 2026 yn darparu **Sicrwydd Sylweddol, bod system dda o reolaeth fewnol wedi'i chynllunio i gyflawni amcanion y sefydliad, a bod y rheolaethau yn cael eu cymhwyso'n gyson yn gyffredinol.** **Cyd-destun:** Mae'r farn hon yn cael ei darparu yn y cyd-destun bod Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru, fel sefydliadau eraill ar draws y sector cyhoeddus, yn parhau i wynebu nifer o faterion heriol a ffactorau sefydliadol ehangach o ran y newidiadau arfaethedig i gyrff cenedlaethol a lleol, a'r ansicrwydd cyfatebol a achosir gan hyn, yr heriau ariannol a chydweithio cynyddol ar draws sefydliadau a systemau. Mae gan y Gwasanaeth Gynllun Rheoli Risg Cymunedol ar waith sy'n cwmpasu 2024-2029, a oedd yn cynnwys amcanion gwella a llesiant i alluogi cyflawni o ran yr amcanion hirdymor. Diweddarwyd y cynllun ar gyfer 2025/26 ac roedd yn nodi nifer o gyflawniadau ar gyfer y flwyddyn, gan gynnwys datblygu'r achos busnes ar gyfer Canolfan Hyfforddi a Datblygu newydd, caffael cyfarpar diffodd tân gyda gwelliannau a llawer o raglenni i gefnogi gwelliannau perfformiad a gwasanaeth. Cymeradwyodd yr Awdurdod gyllideb refeniw net o £51.788m ar gyfer 2025/26. Yn ogystal, cytunwyd ar nifer o fesurau anghylchol, gan gynnwys defnyddio £0.601m o'r cronfeydd wrth gefn. Yn seiliedig ar y gwariant hyd at 31 Mawrth, rhagwelwyd bod y gwariant refeniw yn £51.654 miliwn, sy'n danwariant o £0.134 miliwn. Mae hyn yn cynnwys costau sy'n ymwneud â phrosiectau amrywiol, setliadau cyflog cenedlaethol a symudiadau i gronfeydd wrth gefn. Bu gweithgor Craffu ar y Gyllideb yn cwrdd yn rheolaidd yn ystod y flwyddyn, ac roedd yn cynnwys aelodau o'r Pwyllgor Archwilio er mwyn cymeradwyo'r broses o asesu cynllunio ariannol i osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2026/27. Mewn ymateb i'r adolygiad o Wydnwch Corfforaethol yn GTAGC fe wnaeth yr Awdurdod gomisiynu Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys i weld pa opsiynau sydd ar gyfer ymateb brys. Mewn ymateb i'r argymhellion a wnaed, sefydlodd yr Awdurdod Is-grŵp Gorchwyl a Gorffen ar gyfer yr Adolygiad o'r Ddarpariaeth Frys. Yn ystod y flwyddyn mae hwn wedi'i aildrefnu'n Grŵp Gweithredu Cytundeb Cydweithredol (CAIG) ar ôl cwblhau a llofnodi'r cydgytundeb ar lefel ranbarthol a chenedlaethol. Mae'r CAIG yn parhau i ddyfeisio a phrofi atebion amgen gyda chyrff cynrychioliadol a darperir diweddariadau i'r Awdurdod Tân ac Achub ym mhob cyfarfod.

Maes Allweddol	Crynodeb
	Yn ystod y flwyddyn rydym wedi cyhoeddi lefel sicrwydd gyfyngedig mewn perthynas â Rheoli Asedau Offer. Mae gwaith mewnol yn cael ei symud ymlaen o fewn y Gwasanaeth megis archwilio system olrhain asedau newydd ac ymchwilio i ddarpar gyflenwyr. Yn dilyn yr adolygiad Rheoli Risg yn 2024/25 a arweiniodd at lefel gyfyngedig o sicrwydd, mae ein gwaith yn ystod y flwyddyn wedi nodi bod rhywfaint o gynnydd wedi'i wneud gan y Gwasanaeth wrth fynd i'r afael â'r argymhellion a godwyd. Fodd bynnag, mae angen rhagor o waith i wella ac ymgorffori'r trefniadau rheoli risg sydd ar waith yn y Gwasanaeth. Cydnabuwyd hefyd bod gwaith Archwilio Mewnol 2025/26 wedi canolbwyntio ar y risgiau allweddol i fusnes GTAGC a'r meysydd pryder allweddol. **Cydymffurfio â safonau proffesiynol:** Wrth ddarparu'r farn hon gallwn gadarnhau cydymffurfiaeth barhaus â'r diffiniad o archwilio mewnol (fel y nodir yn eich Siarter Archwilio Mewnol), cod moeseg a safonau proffesiynol. Rydym hefyd yn cadarnhau annibyniaeth sefydliadol y gwaith archwilio ac na fu unrhyw ymyrraeth o ran pennu'r cwmpas, cyflawni ac adrodd. **Pwrpas:** Diben Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol yw cyfrannu at y sicrwydd sydd ar gael i'r Swyddog Atebol a'r Awdurdod Tân sy'n sail i asesiad yr Awdurdod ei hunan o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. O'r herwydd, mae'n un gydran y mae'r Awdurdod Tân yn ei hystyried wrth wneud ei Ddatganiad Llywodraethiant Blynyddol (AGS) a'r Datganiad Sicrwydd Blynyddol. *Dylech gynnwys testun y crynodeb yn y tabl uchod wrth gyfeirio at Farn y Pennaeth Archwilio Mewnol yn eich Datganiad Llywodraethiant Blynyddol.*
Cwmpas a Chyfyngiadau Ein Gwaith	Rydym yn ffurfio ein barn trwy gwblhau cynllun aseiniadau sy'n seiliedig ar risg ac sydd wedi'i gytuno â'r rheolwyr ac wedi'i gymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio. Mae gan ein barn y cyfyngiadau cynhenid canlynol: • Nid ydym wedi adolygu'r holl risgiau a'r sicrwydd sy'n ymwneud â'r sefydliad. • Mae'r farn yn deillio i raddau helaeth o weithrediad cynlluniau sy'n seiliedig ar risg a gynhyrchir o fframwaith sicrwydd cadarn a arweinir gan y sefydliad. Un gydran yw'r fframwaith sicrwydd y mae'r bwrdd yn ei hystyried wrth wneud ei Ddatganiad Llywodraethiant Blynyddol (AGS)

miaa

Maes Allweddol	Crynodeb
	• Mae'r farn yn seiliedig ar ganfyddiadau a chasgliadau'r aseiniadau archwilio y cytunwyd arnynt, ac a oedd wedi'u cyfyngu i'r amcanion a'r cwmpas y cytunwyd arnynt gyda'r rheolwyr. • Pan fo rheolaethau cryfion wedi’u canfod a’u cadarnhau, mae’n bosibl y gallai fod amhariad ar eu heffeithiolrwydd mewn rhai achosion. Gall hyn fod o ganlyniad i gamgymeriadau pobl, penderfyniad rheoli anghywir, diystyru gan reolwyr, osgoi rheolaethau, neu lai o gydymffurfiaeth. • Oherwydd cwmpas cyfyngedig yr aseiniadau archwilio unigol, efallai y bydd gan rai rheolaethau wendidau nad ydym yn ymwybodol ohonynt, neu rai na chawsom wybod amdanynt. • Mae'r pwyntiau a godir yn yr adroddiad hwn yn ymwneud â'r materion a welsom wrth gynnal gwasanaeth archwilio mewnol yn unig. Nid yw'n rhestr gynhwysfawr o'r holl wendidau neu welliannau posibl. Mae’r rheolwyr yn gyfrifol am gynnal system gadarn o reolaethau mewnol, ac ni ddylid defnyddio archwilio mewnol fel yr unig sail ar gyfer nodi'r holl gryfderau a gwendidau. • Mae'r adroddiad hwn wedi'i baratoi at ddefnydd y Pwyllgor Archwilio a/neu uwch reolwyr Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn unig.
Cwmpas ac Allbynnau Archwilio a Gynlluniwyd	Mae Cynllun Archwilio Mewnol 2025/26 wedi'i gyflawni gan ganolbwyntio ar ddarparu Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol ar eich cyfer. Adroddwyd am y sefyllfa hon yn yr adroddiadau cynnydd dros y flwyddyn ariannol. Mae cwmpas yr adolygiad wedi canolbwyntio ar: • Fframwaith Sicrwydd y sefydliad • Adolygiadau craidd a mandadol, gan gynnwys gwaith dilynol; ac • Amrywiaeth o adolygiadau sicrwydd unigol sy'n seiliedig ar risg.
Argymhellion / Camau gan y Rheolwyr	Rydym wedi nodi 21 o argymhellion fel rhan o'r adolygiadau a gynhaliwyd yn ystod 2025/26. Mae'r holl argymhellion a godwyd gan MIAA wedi cael eu derbyn gan reolwyr. • O’r argymhellion hyn: Roedd 0 yn gritigol, a 3 yn argymhellion risg uchel mewn perthynas â'r adolygiadau o Reoli Asedau Offer a Rheolaethau Craidd Rheoli Risg.

Maes Allweddol	Crynodeb
	• Roedd 22 o argymhellion yn weddill yn ymwneud ag adolygiadau y flwyddyn flaenorol ar 1 Ebrill 2025. • Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi cynnal adolygiadau dilynol a gallwn ddod i'r casgliad bod y sefydliad wedi gweithredu 18 cam yn ystod 2025/26 (gydag 11 yn ymwneud ag adolygiadau'r flwyddyn flaenorol). • Mae 4 argymhelliad arall mewn perthynas â Rheolaethau Prosesu Trafodion Ariannol Allweddol a Rheoli Risg (o 2024/25) wedi'u disodli a'u codi fel rhan o adolygiadau'r flwyddyn gyfredol. • Cyfanswm yr argymhellion sydd angen gweithredu arnynt eto ar 31 Mawrth 2026 yw 21. Nid oes yr un ohonynt yn hwyr oherwydd fe gytunwyd ar ddyddiadau diwygiedig i weithredu arnynt.
Dangosyddion Ansawdd Gwasanaeth MIAA	**ISO9001**: Mae MIAA yn gweithredu systemau i Safonau Ansawdd ISO sy'n destun ailachredu blynyddol. **Asesiad Ansawdd Allanol:** Mae'r Asesiad Ansawdd Allanol, a gynhaliwyd gan CIPFA (2026), yn rhoi sicrwydd o gydymffurfiaeth lawn MIAA â Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (Sector Cyhoeddus y DU). Rydym hefyd yn cynnal asesiadau mewnol rheolaidd i sicrhau ein bod yn parhau i gydymffurfio â'r gofynion. **Llywodraethiant Gwybodaeth a Seiberddiogelwch:** Mae MIAA wedi ymrwymo i ddarparu ac arddangos y safonau uchaf o lywodraethiant gwybodaeth a seiberddiogelwch i ddiogelu nid yn unig ein gwybodaeth a'n systemau ond hefyd y data rydym yn ei gasglu a'i greu trwy ein gweithgareddau archwilio a chynghori gyda chleientiaid. Yn gyson, rydym wedi cyflwyno ffurflen Pecyn Cymorth Diogelwch a Diogelu Data y GIG sy'n cydymffurfio ac rydym yn un o ddim ond tua 20 o sefydliadau'r GIG sydd wedi'u hardystio i safon Cyber Essentials Plus. Roedd sicrhau ardystiad i'r safon hon yn gofyn am brofion annibynnol trylwyr o'n rheolaethau seiberddiogelwch ar draws ein dyfeisiau. Mae'r ffaith ein bod wedi cael yr ardystiad hwn nid yn unig yn dangos diogelwch ein dyfeisiau ond hefyd yn dilysu'r monitro a'r cynnal a chadw rhagweithiol sydd gennym ar waith i amddiffyn data a systemau rhag bygythiadau maleisus. Hefyd yn 2025/26, cafodd MIAA gydnabyddiaeth swyddogol fel darparwr â Sicrwydd o dan Fframwaith Asesu Seiber (CAF) y Ganolfan Seiberddiogelwch Genedlaethol (NCSC). Mae'r achrediad hwn yn adlewyrchu ein hymrwymiad parhaus i helpu sefydliadau i gryfhau eu gwytnwch seiber ac i ddiogelu systemau a gwasanaethau critigol. Daw'r cyflawniad hwn yn sgil proses asesu drylwyr, ac mae'n dangos ein bod yn gymwys wrth archwilio yn erbyn Fframwaith Asesu Seiber yr NCSC. Mae'n tynnu sylw at sgiliau a phrofiad arbennig y staff, yn ogystal â'u hymrwymiad sefydliadol i'r safonau seiberddiogelwch uchaf.

2 Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol

Mae eich gwasanaeth archwilio mewnol wedi'i gyflawni yn unol â methodoleg archwilio mewnol MIAA sy'n cydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (Sector cyhoeddus y DU). Mae Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (Sector cyhoeddus y DU) yn mynnu ein bod yn cydymffurfio â gofynion moesegol perthnasol, gan gynnwys gofynion annibyniaeth, a'n bod yn cynllunio ac yn cyflawni ein gwaith i gael tystiolaeth ddigonol, briodol i seilio ein casgliad arni.

2.1 Rolau a Chyfrifoldebau

Mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn atebol ar y cyd am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol ac mae'n gyfrifol am wneud trefniadau i gael sicrwydd am effeithiolrwydd y system gyffredinol honno. Mae'r Awdurdod Tân yn gyfrifol am sicrhau y gall roi cyfrif cywir am arian cyhoeddus a'i fod yn cael ei ddefnyddio'n effeithlon ac yn effeithiol.

Mae cynhyrchu Datganiad Llywodraethiant Blynyddol (AGS) yn ofyniad o dan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Lloegr) 2015 ac mae'n helpu i sicrhau y gellir dangos system ddibynadwy o reolaethau mewnol. Mae'r AGS yn ddatganiad blynyddol ar ran yr Awdurdod Tân, sy'n nodi:

- sut mae cyfrifoldebau unigol yr Awdurdod yn cael eu cyflawni o ran cynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi cyflawni polisïau, nodau ac amcanion;
- diben y system rheolaeth fewnol trwy gyfrwng disgrifiad o'r prosesau rheoli ac adolygu risg, gan gynnwys proses y Fframwaith Sicrwydd; a'r
- modd y cynhelir yr adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol a'i ganlyniadau, gan gynnwys unrhyw ddatgeliadau o fethiannau rheoli sylweddol ynghyd â sicrwydd bod camau gweithredu yn cael eu cymryd neu y byddant yn cael eu cymryd lle bo hynny'n briodol i fynd i'r afael â'r materion sy'n codi.

Dylai fframwaith sicrwydd y sefydliad ddwyn ynghyd yr holl dystiolaeth sydd ei hangen i gefnogi gofynion yr AGS.

Yn unol â Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (Sector cyhoeddus y DU), mae'n ofynnol i'r Pennaeth Archwilio Mewnol ddarparu barn flynyddol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol prosesau rheoli risg, rheolaeth a llywodraethiant y sefydliad (h.y. system y sefydliad o reolaeth fewnol), a hynny ar sail y gwaith a gyflawnwyd ac yn gyfyngedig i'r gwaith hwnnw. Cyflawnir hyn drwy gynllun gwaith sy'n seiliedig ar risg, y cytunwyd arno gyda'r rheolwyr a'i gymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio, a all roi sicrwydd, yn amodol ar y cyfyngiadau cynhenid a ddisgrifir isod. Mae canlyniadau a manylion cyflawni'r cynllun archwilio mewnol i'w cael yn Adran 4.

3 Yr Hyn sy'n Dylanwadu ar ein Barn

3.1 Sail y Farn

Dyma'r sail y ffurfiwyd ein barn arni:

1	Asesiad o ddyluniad a gweithrediad y gwaith llywodraethiant strategol sylfaenol, trefniadau rheoli risg a phrosesau ategol.
2	Asesiad o'r ystod o sicrwydd unigol sy'n deillio o'n haseiniadau archwilio mewnol sy'n seiliedig ar risg a nodwyd drwy gydol y cyfnod. Mae'r asesiad hwn wedi ystyried perthnasedd cymharol y systemau a adolygwyd a chynnydd y rheolwyr o ran mynd i'r afael â'r gwendidau rheoli a nodwyd.
3	Asesiad o ymateb y sefydliad i argymhellion Archwilio Mewnol, a'r graddau y maent wedi'u gweithredu.

3.2 Sylwadau

Mae'r sylwadau isod yn darparu'r cyd-destun ar gyfer ein barn ac, ar y cyd â'r farn, dylid eu darllen yn eu cyfanrwydd.

Mae ein barn yn ymdrin â'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2026, gan gynnwys y ddau ddyddiad hwnnw, ac mae'n seiliedig ar y gwaith a wnaed drwy'r cynllun archwilio mewnol sy'n seiliedig ar risg.

A) Fframwaith Sicrwydd (AF)

Cafodd adolygiad Rheoli Risg ei gynnal yn 2024/25 a arweiniodd at roi lefel sicrwydd gyfyngedig. Cynhaliwyd adolygiad Rheolaethau Craidd Rheoli Risg pellach yn 2025/26 a nododd fod rhywfaint o gynnydd wedi'i wneud gan y Gwasanaeth ers yr adolygiad blaenorol. Roedd hyn yn cynnwys cymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg, trefniadau goruchwylio mewn perthynas â risg gan y Pwyllgor Risg Strategol (SRC) a chyflwyno'r ddarpariaeth hyfforddiant ar draws Lefelau 1-4.

Fodd bynnag, mae rhai o'r argymhellion a godwyd yn 2024/25 yn parhau i fod yn weddill mewn perthynas â chyflawnrwydd y cofrestrau risg sydd ar waith (gan gynnwys y Gofrestr Risg Strategol) a her y risgiau a'r craffu arnynt gan yr SRC ac uwchgyfeirio materion i'r Uwch Dîm Arweinyddol a'r Awdurdod Tân. Felly, mae angen rhagor o waith i wella ac ymgorffori'r trefniadau rheoli risg sydd ar waith yn y Gwasanaeth. Byddwn yn dilyn hynt yr argymhellion hyn yn 2026/27 fel rhan o'r Cynllun Archwilio Mewnol.

B) Adolygiadau Craidd ac Adolygiadau yn Seiliedig ar Risg a Gyhoeddwyd

Dyma'r hyn a gyhoeddwyd gennym:

0 barn sicrwydd uchel:	Amh.	1 barn sicrwydd **gyfyngedig:**	Rheoli Asedau Offer
2 farn sicrwydd sylweddol:	Rheolaethau Prosesu Trafodion Ariannol Allweddol Cynllunio Busnes	0 barn **dim** sicrwydd:	Amh.
0 barn sicrwydd cymedrol:	Amh.	3 adolygiad heb sgôr sicrwydd	Rheolaethau Craidd Rheoli Risg Y Fenter Twyll Genedlaethol Presenoldeb mewn cyfarfodydd Craffu ar y Gyllideb

C) Camau Dilynol

Yn ystod y flwyddyn rydym wedi cynnal adolygiadau dilynol a gallwn ddod i'r casgliad bod y sefydliad wedi gwneud **cynnydd da** o ran gweithredu argymhellion. Byddwn yn parhau i olrhain a mynd ar drywydd y camau gweithredu sy'n weddill.

D) Themâu

Trwy gyflwyno eich cynllun archwilio mewnol, fe wnaethom nodi'r meysydd thematig canlynol:

- Mae'r cynllun cymeradwy o waith Archwilio Mewnol ar gyfer 2025/26 wedi canolbwyntio ar risgiau allweddol i'r Gwasanaeth, er enghraifft Rheoli Asedau Offer a Chynllunio Busnes. Mae'r Gwasanaeth wedi cyfeirio ein gwaith at feysydd pryder hysbys.
- Mae argymhellion archwilio yn ystod y flwyddyn wedi tynnu sylw at themâu mewn perthynas â dyluniad rheoli ac effeithiolrwydd gweithredu rheolaethau a chydymffurfiaeth â pholisi a gweithdrefnau sydd ar waith.

E) Trydydd Parti/Sicrwydd Arall

Er nad ydym wedi dibynnu'n uniongyrchol ar ddarparwyr sicrwydd eraill. Ar adeg cyhoeddi'r farn hon nid ydym wedi derbyn unrhyw wybodaeth sy'n ymwneud â sicrwydd trydydd parti.

Cyn cwblhau'r farn hon, byddwn yn cadarnhau a oes rhagor o Adroddiadau Archwilydd Gwasanaeth/sicrwydd trydydd parti wedi'u cyhoeddi i'r sefydliad ac yn diweddaru ein barn yn unol â hynny.

Chris Harrop
Rheolwr Gyfarwyddwr, MIAA
Mawrth 2026

Louise Cobain
Cyfarwyddwr Sicrwydd, MIAA
Mawrth 2026

4 Cwmpas ac Allbynnau'r Archwiliad Mewnol

Mae Cynllun Archwilio Mewnol 2025/26 wedi'i gyflawni gan ganolbwyntio ar ddarparu Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol. Adroddwyd am y sefyllfa hon yn yr adroddiadau cynnydd dros y flwyddyn ariannol.

Mae elfen aseiniad archwilio'r Farn wedi'i chyfyngu i gwmpas ac amcanion pob un o'r adolygiadau unigol. Mae gwybodaeth fanwl am gyfyngiadau (gan gynnwys cwmpas ac allbynnau) yr adolygiadau wedi'i darparu yn yr adroddiadau archwilio unigol a thrwy Adroddiadau Cynnydd y Pwyllgor Archwilio drwy gydol y flwyddyn.

Mae crynodeb o'r adolygiadau a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn i'w weld isod:

	Adolygiad	Barn Sicrwydd	Argymhellion a Godwyd					Categori Mater	
			Critigol	Uchel	Canolig	Isel	Cyfanswm	Dyluniad y Rheolaethau	Effeithiolrwydd Gweithredu
1	Rheoli Asedau Offer	Cyfyngedig	0	2	4	2	8	6	2
2	Cynllunio Busnes	Sylweddol	0	0	4	1	5	1	4
3	Rheolaethau Prosesu Trafodion Ariannol Allweddol	Sylweddol	0	0	2	2	4	1	3
4	Rheolaethau Craidd Rheoli Risg	Amh.	0	1	2	1	4	2	2
5	Y Fenter Twyll Genedlaethol	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.

	Adolygiad	Barn Sicrwydd	Argymhellion a Godwyd					Categori Mater	
			Critigol	Uchel	Canolig	Isel	Cyfanswm	Dyluniad y Rheolaethau	Effeithiolrwydd Gweithredu
6	Cyfarfodydd Craffu ar y Gyllideb	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
		CYFANSWM	**0**	**3**	**12**	**6**	**21**	**10**	**11**

Byddwn yn parhau i olrhain cynnydd ar yr holl argymhellion fel rhan o Gynllun Archwilio Mewnol 2026/27.

CEFNOGAETH AC ARWEINIAD CYNGHOROL: Meysydd lle mae MIAA wedi cefnogi'r sefydliad i gryfhau trefniadau ynghylch llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth fewnol.
Paratoi ar gyfer gwaith y Fenter Twyll Genedlaethol (NFI) a'r cymorth a roddir mewn perthynas â'r hysbysiadau preifatrwydd.
Gwaith ymgysylltu a chefnogaeth a roddwyd gan MIAA Solutions mewn perthynas â'r Ganolfan Hyfforddi.

CYFRANIAD AT WELLIANNAU LLYWODRAETHIANT, RHEOLI RISG A RHEOLAETH FEWNOL: *Meysydd ychwanegol lle mae MIAA wedi darparu cyfraniadau gwerth ychwanegol.*
Sicrhau golwg fanwl ar y prosesau Llywodraethiant a Sicrwydd cyffredinol drwy gyswllt drwy gydol y flwyddyn gyda'r Prif Swyddog Tân Cynorthwyol / Trysorydd, Uwch Dîm Rheoli a Swyddogion.
Cyfranogiad a pherthynas â'r sefydliad (e.e. presenoldeb mewn cyfarfodydd Craffu ar y Gyllideb).

Defnydd effeithiol o archwilio mewnol gan gynnwys cyfathrebu yn ystod y flwyddyn, a newidiadau i amseru'r cynllun archwilio mewn perthynas â'r adolygiad Cynllunio Busnes.
Er mwyn rhoi gwybod i'n cleientiaid am lywodraethiant sy'n dod i'r amlwg a datblygiadau polisi ehangach, fe wnaethom gynnal 9 digwyddiad yn 25/26 fel rhan o'n Cydweithrediad Dosbarth Meistr Gogledd-orllewin Lloegr. Roedd crynodeb o'r digwyddiad yn cyd-fynd â phob digwyddiad a gyhoeddwyd ar ein gwefan. Fe wnaethom hefyd gyhoeddi Mewnwelediad MIAA ar Rolau a Chyfrifoldebau Aelodau Pwyllgor Archwilio Awdurdod Lleol.
Cyfranogiad a chynrychiolaeth barhaus ar Gyrff Cenedlaethol gan gynnwys y Sefydliad Archwilwyr Mewnol (IIA) a CIPFA gan ein galluogi i fod yn rhagweithiol wrth rannu arfer gorau, meincnodi ehangach a darparu mewnwelediadau cynnar ar faterion cenedlaethol.

5 Meysydd i'w Hystyried – eich Datganiad Llywodraethiant Blynyddol

Mae barn y Pennaeth Archwilio Mewnol yn un ffynhonnell sicrwydd sydd gan y sefydliad wrth ddarparu ei Ddatganiad Llywodraethiant Blynyddol, a dylid ystyried sicrwydd gan drydydd partïon eraill hefyd. Yn ogystal, dylai'r sefydliad ystyried sicrwydd annibynnol arall sy'n cael ei ystyried yn berthnasol.

Rydym wedi nodi nifer o heriau strategol eraill y dylai'r Awdurdod Tân eu hystyried wrth ddrafftio'r Datganiad. Er y byddai cwmpas y Cynllun Archwilio Mewnol wedi ystyried elfennau o'r rhain, mae'n bwysig bod yr Awdurdod Tân yn adlewyrchu'n ehangach ar sut y dylid cynnwys rhain yn y Datganiad Llywodraethiant Blynyddol. Dyma rai meysydd i'w hystyried:

- Partneriaeth/cydweithio ac ymgysylltu ehangach ar draws Ôl Troed Gogledd Cymru.
- Effaith y drefn ariannol ddiwygiedig ar wneud penderfyniadau, cyflawni dyletswyddau ariannol, hyfywedd ariannol parhaus, cyflawni cynilion, pwysau gwasanaeth a pherthnasoedd / perfformiad allweddol trydydd partïon.
- Newidiadau i drefniadau llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth fewnol (gan gynnwys yr effaith ar brosesau gwneud penderfyniadau).
- Cynnal a gwella ansawdd gwasanaethau ochr yn ochr â pherfformiad cyffredinol y sefydliad, gan gynnwys cyflawni targedau.
- Newidiadau i arweinyddiaeth, gan gynnwys unrhyw newidiadau sylweddol i'r Uwch Dîm Arweinyddol a'r Awdurdod Tân.
- Capasiti, ymgysylltiad, lles a datblygiad y gweithlu.
- Sicrhau bod seilwaith addas i'r diben.
- Diogelwch seiber, risgiau llywodraethiant gwybodaeth ac unrhyw ddigwyddiadau cysylltiedig y dylid rhoi gwybod i'r Comisiynydd Gwybodaeth amdanynt.
- Perthynas a rheolaeth darparwyr trydydd parti y mae'r sefydliad yn dibynnu arnynt, a'r sicrwydd a ddarperir ganddynt.
- Cydymffurfio â'r holl gyfreithiau, safonau a rheoliadau perthnasol a Fframwaith Cenedlaethol Tân ac Achub Cymru 2016.
- Arolygiadau ac adborth a gafwyd yn ystod 2025/26, gan gynnwys unrhyw gamau a gymerwyd i fynd i'r afael ag unrhyw feysydd datblygu.

6 Sicrhau Ansawdd

Mae strategaeth MIAA yn cadw ansawdd wrth wraidd popeth a wnawn ac mae ein dull cyffredinol o sicrhau ansawdd yn cynnwys achrediad ISO9001:2015, cydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (Sector Cyhoeddus y DU), ansawdd ein pobl a sut rydym yn eu cefnogi, lefelau staffio, mesurau cydymffurfio a chanlyniadau.

Safonau ac Achrediadau Proffesiynol

Mae MIAA yn cydymffurfio'n llwyr ag arfer gorau proffesiynol, safonau archwilio mewnol a gofynion cyfreithiol.

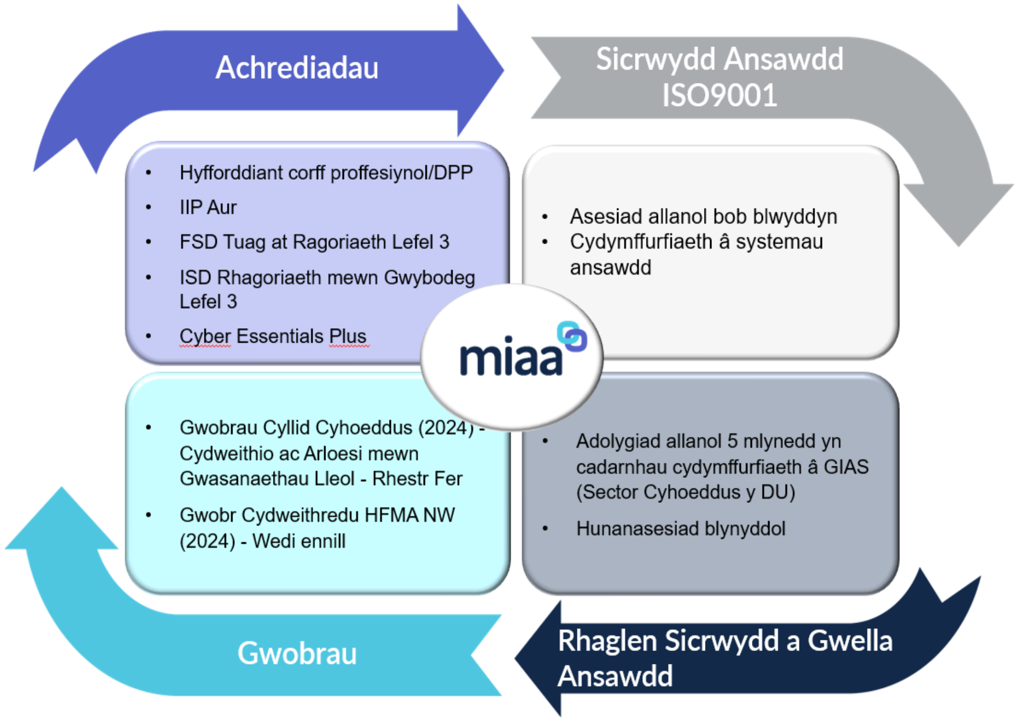

Mesurau darparu gwasanaethau a chanlyniadau

Mae'n bwysig bod sefydliadau cleientiaid yn sicrhau Gwasanaeth Archwilio Mewnol effeithiol, ac er bod mesurau mewnbwn a phrosesau yn cynnig rhywfaint o sicrwydd, dylai'r pwyslais fod ar ganlyniadau ac effaith y gwasanaeth. Mae'r ffeithlun ar y dudalen hon yn cadarnhau'r mesurau yr ydym ni'n credu eu bod yn dangos gwasanaeth effeithiol i chi.

Mae MIAA yn adrodd yn rheolaidd ar ddangosyddion perfformiad allweddol mewnbwn a phrosesau fel rhan o'n hadroddiadau Cynnydd i'r Pwyllgor Archwilio, a gellir asesu'r mesurau effaith ac effeithiolrwydd trwy Farn y Pennaeth Archwilio Mewnol.

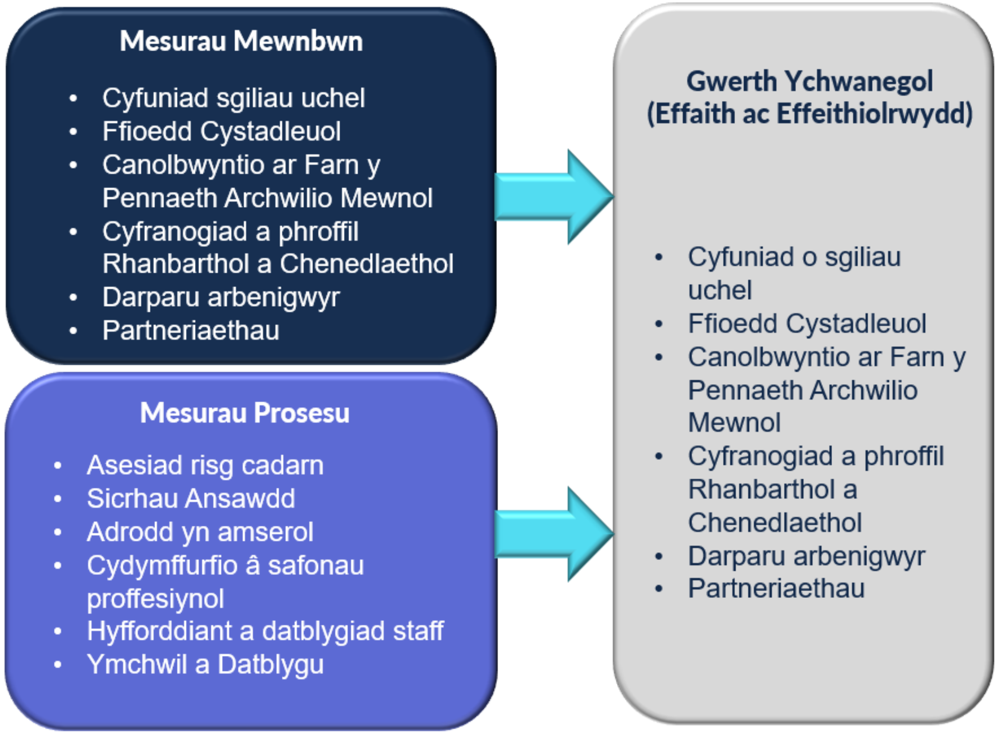

Anne-marie Harrop

Cyfarwyddwr Sicrwydd Rhanbarthol

Ffôn: 07920 150313

E-bost: Anne-marie.harrop@miaa.nhs.uk

Angharad Ellis

Dirprwy Gyfarwyddwr Sicrwydd Rhanbarthol

Ffôn: 07469378328

E-bost: Angharad.Ellis@miaa.nhs.uk

miaa